

Географія 8клас

Тема: Практична робота «Порівняльна оцінка географічного положення України з країнами світу»

Мета: актуалізувати, конкретизувати знання про особливості географічного положення України; поглибити та закріпити навички роботи учнів з картами атласу; розвивати вміння оцінювати географічне положення України порівняно з ГП іншої країни; розвивати самостійність в узагальненні інформації.

Обладнання: підручник, зошити, карти атласу, відеоматеріал

Тип уроку: комбінований

Ключові поняття: ФГП, ЕГП, ПГП, транзит

Хід уроку

I. Організація класу

II. Актуалізація опорних знань

Перевірка домашнього завдання:

Які позитивні та негативні риси Фізико-географічного положення України.

III. Мотивація навчальної діяльності.

Чи завжди ФГП країни впливає на економічний розвиток країни. Наведіть приклади.

Робота з картою атласу «Політична карта світу»

IV. Вивчення нового матеріалу

1. Економ-географічне положення.

Економіко-географічне положення (ЕГП) — це положення певного економіко-географічного об'єкта щодо інших об'єктів, які мають для нього господарське значення (транспортних шляхів, державних кордонів, населених пунктів, джерел сировини та енергії). Увів це поняття в науку М. М. Баранський.

Україна — держава Центрально-Східної Європи, яка лежить між 45° і 53° пн. ш. Її площа становить— 603,7 тис. км², населення — 46,83 млн. чол. (на 01.04.2006 р.).

Площа України не змінювалася з 1954 року, а з 1991 р., після проголошення її незалежності, відбулося уточнення на місцевості державного кордону України із країнами СНД (Росією, Молдовою, Білоруссю).

Кордони держави — лінії, що визначають межі території держави, встановлюються за домовленістю між сусідніми державами. Поділяються на сухопутні й водні.

Морські кордони держави — відділяють територіальні води держави від відкритого моря або територіальних вод інших держав.

Територіальні води — прибережна смуга моря, якою прилегла держава володіє як своєю територією. Ширина територіальних вод 12 морських миль (1 миля = 1,85 км).

Лінії кордону наносяться на географічну карту.

Довжина сухопутного державного кордону України становить 5740 км, морського — 1960 км. Загальна довжина кордону — 7700 км. Україна омивається на півдні водами Чорного та Азовського морів, через протоку Босфор і Дарданелли має вихід у Середземне море.

Густа залізнична мережа, нафто- і газопроводи зв'язують Україну з Росією, Казахстаном, країнами Азії й Закавказзя. Це надає певні економічні переваги (транзит вантажу). По річці Дунай Україна здійснює зовнішньоекономічні зв'язки із країнами Центральної Європи. Гори Карпати не перешкоджають розвитку автомобільних шляхів.

Робота з картами атласу із використанням плану характеристики ЕГП країни

План характеристики ЕГП країни

1. Положення на території материка.
2. Центральне чи периферійне положення у регіоні
3. Компактність території
4. Наявність виходу до моря
5. Економічне оточення (сусідське положення).
6. Положення по відношенню до транспортних шляхів міжнародного значення.

2. Геополітичне положення

Геополітичне положення країни — положення держави щодо інших країн з погляду її загальнополітичних, економічних і воєнно-стратегічних інтересів, їхньої масштабності, стабільності, надійності, перспективності. Цей термін уживається як тотожний поняттю *політико-географічне положення* (ПГП).

Україна на заході межує із постсоціалістичними країнами Європи. Наша держава заснувала Чорноморську економічну асоціацію країн, що сприяло зміцненню її позиції.

У той же час Україна є «буферною зоною» між Західною Європою й Росією, що не завжди має позитивне значення. Питання щодо кордону з Росією в межах акваторії Азовського моря, розподіл Чорноморського флоту, маяків теж несприятливо впливають на безпечний розвиток країни, тому геополітичне положення України є складним.

Відповідно до Конституції, Україна є *унітарною* державою, парламентсько-президентською *республікою*. Вищим органом законодавчої влади є Верховна Рада України. Голова держави — Президент України. Вищий орган виконавчої влади — Кабінет Міністрів України.

План характеристики ПГП країни(робота за картами атласу)

1. Розташування стосовно найвпливовіших центрів світової політики — США, Європейського Союзу та Росії.
2. Розташування відносно нестабільних регіонів світу
3. Наявність неузгоджених чи спірних ділянок кордонів із сусідніми державами
4. Сусідське положення із самопроголошеними державами
5. Ступень забезпечення вільного виходу у Світовий океан

Позитивні риси	Негативні риси
<ul style="list-style-type: none"> • Україна розташована в помірному поясі Північної півкулі, де зосереджена більшість наймогутніших країн (США, країни Західної Європи, Росія, Японія). • Україна — велика європейська держава, що має потужні зв'язки з більшістю країн Європи. • Країна має велику кількість сусідів, частина з яких є членами ЄС та НАТО. • Держава має вихід до Чорного моря й далі у Світовий океан. • Україна підтримує добросусідські відносини з більшістю країн. Разом із ними Україна входить до складу низки міжнародних організацій. Це Організація Об'єднаних Націй (ООН), Рада Європи, Організація за демократію й економічний розвиток (ГУАМ), Організація Чорноморського економічного співробітництва (ЧЕС). Україна також здійснює зусилля із метою наближення до НАТО 	<ul style="list-style-type: none"> • Відбувається розмежування між західними й східними сусідами. Географічно Україна перебуває на вістрі протистояння «Захід — Схід». • Причорноморський і східний регіони України входять у так звану «дугу нестабільності» (колишня Югославія — Придністров'я — Абхазія — Південна Осетія — Карабах — Чечня). На більшості цих територій відбувалися «локальні війни». • Вихід у Світовий океан можливий тільки через протоки. • Поблизу кордонів України розташовані невизнані (частково визнані) держави, передусім Придністровська Молдавська Республіка. • Воєнна агресія на сході України з боку Російської Федерації

V. Узагальнення і перевірка матеріалу

Прийом «Географічний диктант. Продовжте речення.»

- Площа України...
- Україна омивається ... морями
- Крайня західна точка України розміщена в.... області
- с. Рання Зоря — це крайня...
- Політико-географічне положення України змінилося з...
- Україна безпосередньо межує з....
- Найдовший кордон має з
- Територія України лежить в ... кліматичному поясі.
- Морським сусідом України на південному заході є...
- 1316км — це протяжність території з ...

Домашнє завдання

Опрацювати параграф 10, конспект, контурна карта

